

SZAKIRODALOM.

Madzsar József. *Mintajegyzék városi nyilvános könyvtárak számára.* (Városi nyilvános könyvtár. Budapest. Közlemények II. sz.). Budapest, 1913. A városi könyvtár kiadása. (Székesfővárosi házi-nyomda.) 4-r. X l., 240 hasáb.

E jegyzék tulajdonképen a fővárosi könyvtár fiókjainak egybeállításához szolgált útmutatásul s elsősorban a fővárosi lakosság igényeit tartotta szem előtt, de azért egyéb városok is haszonnal forgathatják könyvtáraik szervezésénél vagy gyarapításánál, mivel ismeretterjesztő részében sok oly foglalkozási ágra s tudományos diszciplínára vonatkozó könyvre is akadhatnak, amely pl. a *Népkönyvtári címjegyzék*ből kimaradt, vagy azért, mert az elébe tűzött kereteket és méreteket meghaladta, vagy azért, mivel könyvárusi forgalomból már kifogyott. MADZSAR ugyanis több oly művet is szerepeltet jegyzékében, mely ma már csak korlátolt számban s legfeljebb antikváriusi úton szerezhető meg. Minthogy műve elsősorban a főváros néhány fiókjának a felállítására volt tekintettel, ez a körülmény természetesen alig jöhetett számba a jegyzékbe való fölvételnél, hiszen némi utánjárással egy pár példány még az ilyen elfogyott művekből is felhajszolható. Gyakorlati okokból helyes lett volna azonban erre a körülményre valamely jel alkalmazásával felhívni a figyelmet. A könyvek beosztása a tizedes rendszer szerint történt, amelynek khaoszában gondos név- és tárgymutató tájékoztat.

Egyes gyűjteményes munkák tartalmáról részletesebb utalások is történtek, de sajnos, az utalások teljesen elégtelenek és sokszor irányzatosak. Tipikus példa az utalások hiányosságára *Az iparművészet könyve* c. vállalat, a hiányosságra és irányzatosságra pedig FAGUET XVIII. sz. c. munkája. Ez utóbbi pl. tizenegy, különböző szempontból egyformán fontos író tányal, de a fővárosi könyvtár jónak látja csupán MONTESQUIEU, VOLTAIRE, DIDEROT, J.-J. ROUSSEAU és MIRABEAU neveire külön felhívni a katalogust forgatók figyelmét. E tekintetben a jegyzék újabb kiadáskor erős revízióra és pótlásra szorul.

Az ismeretterjesztő szakok közt a jegyzék «különös tekintettel van

a kereskedőkre, iparosokra, ipari munkásokra», amit csak helyeselhetünk. Felhívjuk azonban a szerkesztő figyelmét az Országos Ipari és Kereskedelmi Oktatási Tanács derék vállalatára, az *Iparosok könyvtárára*, mely az egyes mesterségeket (pl. épületasztalosság, takácsság) igen közérthető nyelven megírt csinos könyvecskékben tárgyalja s teljes joggal szerepelhetne a jegyzékben. Természetesen számos más, hasonlóan érdemes újabb munka is elkerülte a szerkesztő s munkatársai figyelmét, amelyek közül egyik-másik sokkal fontosabb, mint nem egy a jegyzékbe belekerült régibb kiadvány, de erre nem kívánunk különös súlyt helyezni, mert sokkal jobban ismerjük az efféle összeállítás nehézségeit és természetét, semhogy fennakadnánk az ilyen körülményen.

Amit azonban mégsem hagyhatunk szó nélkül, az az a túlságosan mostoha elbánás, melyben az ú. n. humaniorák részesültek. Az *irodalomtörténet, esztétika* c. szak csupán 21 műből áll, a *magyar irodalomtörténet* szakja pedig épen csak 7 műből s ez utóbbiak sorában sem a *Képes irodalomtörténet*, sem ΒΕΘΤΗY kis tükre, sem pedig ΗΟΡVÁΤΗ Cirill szépen megírt irodalomtörténete nem szerepel.¹

Sok kifogás alá esik a szépirodalmi rész is, melynek kritikátlan-ságát maga a szerkesztő is átérzi s erősen mentegeti. Azt magunk is belátjuk, hogy a fővárosi könyvtár a közóhaj nyomása alatt kényszerülhet a hazai és külföldi regénygyárak selejtes, de a napi érdeklődés homlokterébe tolakodó termékeit is raktáron tartani, de hogy e könyvek a «mintajegyzékbe» is fölvétessenek s ekként mételjüknek fölösleges és egészségtelen propagandát csináljunk, arra ugyan semmi szükség sincs és az eljárás, mely a jegyzék e részét a közönséges könyvkereskedői katalógusok szintjére süllyeszti, semminemű könyvtári politikával sem menthető.

Sokkal több dicséret illeti meg az ifjúsági irodalomnak szentelt részt, mely a szerkesztő által is méltányolt előmunkálatokra támaszkodva, azzal tűnik ki, hogy szakonkint különválasztja az ismeretterjesztő és szépirodalmi könyvek egyes fajait.

A gondos mutató a szerzők nevét, a szépirodalmi és ifjúsági művek címét és a szakcsoportok elnevezését adja közös betűrendben.

Külön kiemeljük a füzet tetszetős és világos nyomdai kiállítását.

GULYÁS PÁL.

¹ Ellenben ott van a hetek társaságában ENDRŐDI Századunk magyar irodalma c. gyenge alkotása, mely már nem kapható s amely tudvalevőleg a *Műveltség könyvtárában* úgysis megjelent.